

Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin E-Öğrenme Stillerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi¹

Oğuzhan KURU

Dr. Öğr. Üyesi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
Temel Eğitim Bölümü, Kahramanmaraş

Özet

Bu araştırmada eğitim fakültesinde öğrenim gören sınıf öğretmenliği öğrencilerinin e-öğrenme stillerinin tespit edilip çeşitli değişkenler açısından farklılık gösterip göstermediği değerlendirilmiştir. Bu araştırmanın amacı, bilgiye ulaşmanın en kolay yollarından biri olan ve öğrenme için çoğunlukla tercih edilen elektronik ortamları mesleği gereği sıklıkla kullanacak sınıf öğretmeni adaylarının e-öğrenme stillerini tespit etmektir. Sınıf öğretmeni adaylarının e-öğrenme stillerini ortaya koymaya yönelik bu araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2016-2017 eğitim öğretim yılında Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalında tüm sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Çalışma grubu amaçlı örnekleme ile seçilmiş 193 öğrenciden oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplamak amacıyla Gülbahar ve Alper (2014) tarafından geliştirilen, yedi alt boyuttan oluşan ve Cronbach Alfa değeri .94 bulunan “e- Öğrenme Stilleri” ölçeği kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre, cinsiyet temele alındığında öğrencilerin aktif, sosyal, bağımsız e-öğrenme alt boyutlarında ve toplam puan boyutunda anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Ayrıca sınıf düzeylerine göre ise aktif, sosyal ve bağımsız e-öğrenme stilleri alt boyutlarında farklılıklar tespit edilmiştir. İnternet kullanım sürelerine göre ise aktif e-öğrenme stili alt boyutunda anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: sınıf öğretmenliği, e-öğrenme, e-öğrenme stilleri

¹ Geliş/Kabul Tarihi: 17.04.2017/01.11.2017 – Araştırma Makalesi

Examining The E-Learning Styles Of Classroom Teaching Students In Term Of Several Variables

Abstract

In this study, the e-learning styles of classroom teaching students from the faculty of education have been determined and it has been evaluated whether these display any differences in terms of different variables. The purpose of this study is to determine which communication environments and monitors, which are among the information access media, are influenced from today's technological developments and the e-learning styles of classroom teaching students who will be using these learning environments the most. In this study which aims at determining the e-learning styles of classroom teaching candidates, the survey model was used. The study group of the study consists of students receiving education at Kahramanmaraş Sütçü İmam University, Faculty of Education in the 2016-2107 academic year from all grades. The study group consists of 193 students who were chosen through purposeful sampling. In the study, "E-Learning Styles" scale developed by Gülbahar and Alper (2014), which consists of seven sub-levels with a .94 Cronbach Alpha value, was used to collect data. In the analysis of numerical data, the SPSS 22 software was used. According to the results of the study, a significant difference was found in the students' active, social, independent learning sub-dimensions and total scores, when the gender variable was taken as the basis. In terms of their grades, a difference was determined in their active, social and independent learning styles and in terms of their Internet use durations, a difference was determined in their active learning styles.

Keywords: Classroom teaching, e-learning, e-learning styles

GİRİŞ

Teknoloji alanında yaşanan gelişmeler, eğitim ve öğretim alanında yeni araçların ve tekniklerin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Başta internet olmak üzere bazı genel amaçlı teknolojilerin eğitim alanında kullanılmasıyla birlikte, e-öğrenme adı verilen bir öğrenme yolu ortaya çıkmış ve hızlı bir gelişme göstermiştir (Aslan, 2006). E-Öğrenme kavramı ülkemizde halen yeni bir kavramdır ve hızlı bir şekilde benimsenmeye ve kullanılmaya başlanmıştır. Bilgiyi kolay edinme ve algılama yöntemi olarak önerilen e-öğrenme, bilgi toplumunun şekillenmesine katkı sağlayan ve toplumun büyük bir kesimini etkileyen önemli bir konudur (Duran, Önal ve Kurtuluş, 2006; Işık ve Yağcı, 2011).

E-Öğrenme, “bir öğrenme” tekniğidir. E-öğrenme kısaca, internet teknolojileri aracılığıyla, öğretmen ve öğrencinin aynı ortamda ve aynı anda bulunmalarına gerek kalmadan gerçekleştirilen eğitim faaliyetleridir. Yani e-öğrenme Web’e dayalı öğrenmeyi, sanal sınıfları ve sayısal (dijital) işbirliğini kapsayan uygulamaları ve süreçleri olan geniş bir düzenlemedir. E-öğrenme; internet, intranet, işitsel, video, uydu yayınları, etkileşimli TV, CD-ROM ve diğer e-öğrenme araçları ile konuların öğrenilmesini içeren bir öğrenme yoludur. E-öğrenme öğretimsel ve zihinsel bir araç olarak uzaktan eğitimin bir önemli parçası olarak işaret edilebilir (İpek ve Sözcü, 2013; Mutlu ve diğ., 2004). E-öğrenmenin içerdiği bazı bilgi teknolojilerine dayalı uzaktan eğitim uygulamaları internet tabanlı eğitim, çevrimiçi eğitim, web tabanlı eğitim, bilgisayara dayalı eğitim vb. şeklinde de sıralanabilir (Horzum ve Yılmaz, 2005). Tüm bu öğrenme araçlarının içinde özellikle internetin yaygınlaşmasıyla beraber veriye ulaşmadaki kolaylık uzaktan eğitimin önemi artırmış ve e-öğrenmenin daha aktif kullanılmasına fırsat sağlamıştır (Gökdaş ve Kayri, 2008). Yani uzaktan eğitim, e-öğrenmenin günümüzde en yaygın kullanılan şeklidir ve bilginin en gelişmiş halini yaşadığımız bu dönemde eğitimin yapısını ve biçimini etkilemekte, eğitimcileri yeni eğitim programları ve öğrenme-öğretme modelleri geliştirmeye zorlamaktadır (Altıparmak, Kurt ve Kapıdere, 2011). Doğru yöntem ve uygun teknoloji kullanıldığı, öğrenci ve öğretmen arasındaki iletişim gerektiği şekilde sağlandığı takdirde, internetle uzaktan eğitim uygulamalarının, örgün eğitim uygulamaları kadar başarılı olabileceği düşünülebilir (Horzum ve Yılmaz, 2005).

Beklendiği üzere e-öğrenme, birçok yönden sınıf tabanlı öğrenmeden farklılaşmaktadır. Bu nedenle sınıf tabanlı öğrenmeyi, e-öğrenmeye dönüştürmek ve dönüşümü etkin ve ekonomik bir şekilde gerçekleştirmek doğru planlamayı, izlemeyi ve kontrolü içeren kompleks çabalar bütünüdür (Aslan, 2006). E-öğrenme daha fazla sorumluluk ve öz disiplin gerektirmektedir. Gruplarla işbirliği yapma ve iletişim olanağı sağlayan araçların bulunduğu e-öğrenme ortamlarında öğrenenler ortamın diğer bireyler tarafından da takip edildiğinin farkındadır ve bu sebeple daha disiplinli davranırlar. Öğrencilerin düşük motivasyona ve kötü çalışma alışkanlıklarına sahip olmaları durumunda e-öğrenme uygulamalarında başarı oldukça düşmektedir. Bu durum, e-öğrencinin bazı özelliklere sahip olması gerekliliğini ortaya koymaktadır. E-öğrenen, neyi ve nasıl çalışacağına karar verme yeteneğine sahip olmalıdır. E-öğrenci, çalışma saatlerini dikkatli bir şekilde planlama becerisine sahip olmalı, çalışma ve sosyal yaşam gibi diğer taleplerini hesaba katmalıdır (Doğan, Duman ve Seferoğlu, 2011; Aslan, 2006).

E-öğrenmenin öğrenci merkezli olması, öğrenci konuyu öğrenene kadar konu üzerinde çalışabilmesi, farklı ortamlarda tekrar kullanılabilmesi, zamanın sınırsız olması, özelleştirilebilir olmaları, herkesin kendi hızında öğrenmesi,

diğer ortam nesneleriyle etkileşime girebilmeleri, konuda anlaşılmayan bir nokta olduğu zaman belki dünyanın öbür ucundaki öğretmen ve öğrencilerle bağlantı kurulabilmesi, zaman ve mekan sınırlaması olmaması, hızlı güncellemeye olanak tanınması, geleneksel öğretimlerden daha ucuz ve etkili olması, e-mail, sohbet odaları gibi bazı olanaklar sayesinde öğretmen-öğrenci arasındaki bağı koparılmamış olması gibi avantajlarının yanı sıra öğrencinin ve öğretmenin farklı mekânlarda bulunmasından dolayı meydana gelen iletişim problemleri, öğrencilerin kendilerini izole edilmiş, yalnız hissedebilmeleri ve motivasyonlarının düşebilmesi gibi dezavantajları vardır (Duran, Önal ve Kurtuluş, 2006; Kılıç Çakmak, Çebi ve Kan, 2014; Mutlu ve diğ., 2004; Doğan, Duman ve Seferoğlu, 2011). Bu dezavantajları ortadan kaldırmanın yollarından biri öğrencilerin öğrenme sürecine aktif olarak katılmalarını sağlayarak etkileşim seviyesini artırmak ve öğrencilere ortamda var olduklarını hissettirmektir. Öğrenenlerin öğretim sürecine etkin olarak katılımlarının yanı sıra öğrenmenin zevkli hale gelmesi ise öğrenenin motivasyonunu artırır. Öğrenenin motivasyonunu artırmak da öğrenmeyi olumlu açıdan destekler. Son dönemde e-öğrenmenin kalitesini artırmaya yönelik yapılan çalışmalar öğrencilerin kendilerini öğrenme ortamında sosyal olarak var hissetmelerini sağlamaya yönelik olarak sosyal bulunuşluk kavramını ortaya çıkarmıştır (Olpak ve Çakmak, 2009; Doğan, Duman ve Seferoğlu, 2011). Sosyal bulunuşluk kısaca e-öğrenmede gerçekleşen süreç içerisinde bireyin kendini gerçek hissetmesi (Şahin ve diğ., 2016), varlığını başkalarına da hissettirmesi yani gerçek insan olarak algılanması olarak tanımlanmaktadır (İşman ve Hamutoğlu, 2013). Bu kavramında e-öğrenme sürecinde dikkate alınması kaçınılmazdır. Çünkü sosyal bulunuşluk düzeyi arttıkça bireyler ortam içerisinde kendilerini daha kolay ifade edebilmekte, kendilerine güvenleri ve ortama aidiyetleri artmaktadır (Tokel, Cevizci ve Gül, 2013).

Bu araştırmanın amacı, bilgiye ulaşmanın en kolay yollarından biri olan ve öğrenme için çoğunlukla tercih edilen elektronik ortamları mesleği gereği sıklıkla kullanacak sınıf öğretmeni adaylarının e-öğrenme stillerini tespit etmektir. Bu sebeple eğitim fakültesinde öğrenim gören sınıf öğretmenliği öğrencilerinin e-öğrenme stilleri tespit edilip çeşitli değişkenler açısından farklılık gösterip göstermediği değerlendirilmiştir.

Yaşadığımız dönemde farklı amaçlarla sürekli elektronik ortamlarla etkileşime girmektediriz. Bu etkileşimin eğitim öğretim ortamlarında da gerçekleşmesi, çağın yeniliklerini gerçek zamanlı takip edebilmek adına, neredeyse kaçınılmazdır. Bilgiye ulaşmanın kolay yollarından biri olan elektronik ortamlardan öğrenmek ayrı bir beceri de gerektirmektedir. Bu sebepten ötürü e-öğrenmenin derinlemesine tanınması, profesyonel kullanılması ve

bireylerin bu ortamda hangi alanlarla farklılaştığı, bu farklılıkların sebepleri ve bu sebeplere çözüm önerileri üretmesi bakımından bu çalışma önemlidir.

YÖNTEM

Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin e-öğrenme stillerini ortaya koymaya yönelik bu çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli bir konu ya da olaya ilişkin katılımcıların görüşlerinin ya da ilgi, beceri, yetenek, tutum gibi özelliklerinin belirlendiği; geniş bir topluluğu temsil edecek örneklemin seçildiği, ihtiyaç duyulan verilerin toplanması için veri kaynağı olan kişilere sorulan sorulardan gelen cevaplara dayalı bir araştırma desendir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2010).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2016-2017 eğitim öğretim yılında Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalında öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Çalışma grubu amaçsal örnekleme çeşitlerinden tipik durum örnekleme yöntemi ile seçilmiş 193 öğrenciden oluşturmaktadır. Amaçsal örnekleme çalışmanın amacına bağlı olarak bilgi açısından zengin durumların seçilerek derinlemesine araştırma yapılmasına olanak tanır. Bunun yanında tipik durum örnekleme araştırma problemi ile ilgili olarak evrende yer alan çok sayıdaki durumdan tipik olan bir durumun seçilerek bu örneklem üzerinde çalışılmasını gerektirir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2010).

Veri Toplama Aracı ve Verilerin Analizi

Araştırmada veri toplamak amacıyla Gülbahar ve Alper (2014) tarafından geliştirilen “e- Öğrenme Stilleri” ölçeği kullanılmıştır. Ölçek görsel-işitsel öğrenme, sözel öğrenme, aktif öğrenme, sosyal öğrenme, bağımsız öğrenme, mantıksal öğrenme ve sezgisel öğrenme olmak üzere yedi alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin geliştirilme aşamasında yapılan güvenirlik analizi sonucunda ölçeğin tümüne ait Cronbach Alfa katsayısı .94 olarak bulunmuştur. Yine ölçeğin hazırlanması aşamasında alt boyutlarının Cronbach Alfa katsayıları ise görsel-işitsel öğrenme .86, sözel öğrenme .86, aktif öğrenme .83, sosyal öğrenme .87, bağımsız öğrenme .82, mantıksal öğrenme .77 ve sezgisel öğrenme .72 düzeyinde bulunmuştur.

Ayrıca bunlardan bağımsız olarak, yapılan bu çalışmada ise ölçeğin tümüne ait Cronbach Alfa katsayısı .79 olarak bulunmuştur. Alt boyutlarının Cronbach Alfa katsayıları ise görsel-işitsel öğrenme .67, sözel öğrenme .65, aktif öğrenme .70,

sosyal öğrenme .76, bağımsız öğrenme .73, mantıksal öğrenme .77 ve sezgisel öğrenme .66 düzeyinde bulunmuştur. Bu verilerden de anlaşılmaktadır ki bu çalışmada veriler “oldukça güvenilir” düzeyde değerlere sahiptir.

Araştırmanın verileri SPSS 22 programı ile analiz edilmiştir. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre e-öğrenme stillerinde anlamlı farklılık olup olmadığı t-testi, sınıf düzeyleri arasında ve internet kullanım sürelerine göre öğrencilerin e-öğrenme stillerinde anlamlı farklılık olup olmadığı da One Way Anova ile analiz edilmiştir.

BULGULAR

Bu kısımda sınıf öğretmeni adaylarının e-öğrenme stillerinin cinsiyete, sınıf düzeylerine ve gün içerisinde elektronik ortamlarla geçirdikleri zaman göre aralarında farklılık olup olmadığının bulgularına yer verilmiştir.

Cinsiyete göre öğretmen adaylarının e-öğrenme stilleri t testi sonuçları Tablo 1’de ifade edilmektedir.

Tablo 1. Cinsiyet esasına göre e-öğrenme stilleri sonuçları

E-Öğrenme Stilleri	Cinsiyet	n	x	s	sd	t	p																																																				
Görsel-İşitsel	Erkek	37	29.91	3.70	191	-1.78	.077																																																				
	Kadın	156	31.20	4				Sözel	Erkek	37	23.32	2.77	191	.70	.484	Kadın	156	22.83	4.03	Aktif	Erkek	37	17.62	3.58	191	-6.30	.000	Kadın	156	22.18	4.03	Sosyal	Erkek	37	17.78	3.02	191	-6.37	.000	Kadın	156	22.27	4.02	Bağımsız	Erkek	37	17.54	1.75	191	5.42	.000	Kadın	156	14.71	3.04	Mantıksal	Erkek	37	10.43
Sözel	Erkek	37	23.32	2.77	191	.70	.484																																																				
	Kadın	156	22.83	4.03				Aktif	Erkek	37	17.62	3.58	191	-6.30	.000	Kadın	156	22.18	4.03	Sosyal	Erkek	37	17.78	3.02	191	-6.37	.000	Kadın	156	22.27	4.02	Bağımsız	Erkek	37	17.54	1.75	191	5.42	.000	Kadın	156	14.71	3.04	Mantıksal	Erkek	37	10.43	2.42	191	.53	.593								
Aktif	Erkek	37	17.62	3.58	191	-6.30	.000																																																				
	Kadın	156	22.18	4.03				Sosyal	Erkek	37	17.78	3.02	191	-6.37	.000	Kadın	156	22.27	4.02	Bağımsız	Erkek	37	17.54	1.75	191	5.42	.000	Kadın	156	14.71	3.04	Mantıksal	Erkek	37	10.43	2.42	191	.53	.593																				
Sosyal	Erkek	37	17.78	3.02	191	-6.37	.000																																																				
	Kadın	156	22.27	4.02				Bağımsız	Erkek	37	17.54	1.75	191	5.42	.000	Kadın	156	14.71	3.04	Mantıksal	Erkek	37	10.43	2.42	191	.53	.593																																
Bağımsız	Erkek	37	17.54	1.75	191	5.42	.000																																																				
	Kadın	156	14.71	3.04				Mantıksal	Erkek	37	10.43	2.42	191	.53	.593																																												
Mantıksal	Erkek	37	10.43	2.42	191	.53	.593																																																				

O.Kuru Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin E-Öğrenme...

	Kadın	156	10.10	3.47			
Sezgisel	Erkek	37	13.86	2.11	191	-.16	.867
	Kadın	156	13.94	2.87			
Toplam Puanlar	Erkek	37	130.48	8.78	191	-2.92	.000
	Kadın	156	137.27	13.43			
p<0.05							

Cinsiyet esasına göre sınıf öğretmenliği anabilim dalı öğretmen adaylarının e-öğrenme stilleri alt faktörler ve toplam puanları t testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Buna göre görsel-işitsel e-öğrenme ($t = -1.78, p > .05$), sözel e-öğrenme ($t = .70, p > .05$), mantıksal e-öğrenme ($t = .53, p > .05$) ve sezgisel e-öğrenme ($t = -.16, p > .05$) alt faktörlerinde anlamlı farklılık bulunamamıştır. Buna karşın aktif e-öğrenme stillerinde kadın öğretmen adaylarının lehine ($t = -6.30, p < .05$) düzeyinde, sosyal e-öğrenme stillerinde kadın öğretmen adaylarının lehine ($t = -6.37, p < .05$) düzeyinde, bağımsız e-öğrenme stillerinde erkek öğretmen adaylarının lehine ($t = 5.42, p < .05$) düzeyinde ve toplam puan değerlerine göre e-öğrenme stillerinde kadın öğretmen adaylarının lehine ($t = -2.92, p < .05$) düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur.

Cinsiyete göre öğretmen adaylarının gün içinde internet ile geçirdikleri zamanın t testi sonuçları Tablo 2 de ifade edilmektedir.

Tablo 2. Cinsiyete göre öğretmen adaylarının gün içinde internet ile geçirdikleri zaman sonuçları

Cinsiyet	n	x	s	sd	t	p
Erkek	37	3.27	.87	191	-3.71	.000
Kadın	156	3.94	1.02			

p< 0.05

Öğretmen adaylarının cinsiyet esasına göre internet ile gün içinde geçirdikleri ortalama zamanın t testi sonuçları tabloda verilmiştir. Buna göre kadın öğretmen adaylarının lehine gün içerisinde internet başında geçirilen zaman ($t = -3.59, p < .05$) düzeyinde anlamlı farklılık göstermektedir.

Sınıf düzeyine göre öğretmen adaylarının e-öğrenme stilleri One Way Anova testi sonuçları Tablo 3’de ifade edilmektedir.

Tablo 3. Sınıf düzeyine göre e-öğrenme stilleri LSD sonuçları

E-Öğrenme Stilleri	Gruplar	N	Ort.	SS	F	P	Fark
Görsel-İşitsel	1.sınıf	58	30,84	4,2	,375	.771	
	2.sınıf	37	30,43	3,87			
	3.sınıf	56	31,23	3,63			
	4.sınıf	42	31,21	4,23			
Sözel	1.sınıf	58	22,58	4,28	1,86	.137	
	2.sınıf	37	22,43	3,64			
	3.sınıf	56	22,69	3,4			
	4.sınıf	42	24,14	3,72			
Aktif	1.sınıf	58	22,98	4,21	5,68	.001	1-3, 1-4
	2.sınıf	37	21,43	4,53			
	3.sınıf	56	19,78	4,16			
	4.sınıf	42	20,92	3,85			
Sosyal	1.sınıf	58	21,55	4,25	2,76	.043	2-4, 3-4
	2.sınıf	37	20,51	4,39			
	3.sınıf	56	20,76	4,29			
	4.sınıf	42	22,88	3,67			
Bağımsız	1.sınıf	58	14,51	3,26	3,75	.012	1-3, 1-4, 2-3
	2.sınıf	37	14,56	3,8			
	3.sınıf	56	16,1	2,56			
	4.sınıf	42	15,76	2,18			
Mantıksal	1.sınıf	58	10,58	3,36	1,03	.379	
	2.sınıf	37	10,18	3,41			
	3.sınıf	56	9,55	3,47			
	4.sınıf	42	10,4	2,8			
Sezgisel	1.sınıf	58	13,53	2,74	,888	.448	
	2.sınıf	37	14,24	2,93			
	3.sınıf	56	13,83	2,75			
	4.sınıf	42	14,33	2,51			
Toplam Puanlar	1.sınıf	58	136,6	13,4	2	.115	
	2.sınıf	37	133,81	13,03			
	3.sınıf	56	133,98	12,3			
	4.sınıf	42	139,66	12,56			

Tabloya göre sınıf öğretmenliği öğrencilerinin e-öğrenme stillerinden görsel-işitsel, sözel, mantıksal ve sezgisel e-öğrenme stilleri alt faktörlerinde sınıf düzeylerine göre anlamlı farklılık görülmemektedir (görsel-işitsel: $F= ,375$, $p= .771$; sözel: $F= 1,86$, $p= .137$; mantıksal: $F= 1,03$, $p= .379$; sezgisel: $F= ,888$, $p= .448$). Ayrıca e-öğrenme stilleri toplam puanlarına bakıldığında da sınıf düzeylerine göre anlamlı farklılık görülmemektedir (toplam: $F= 2$, $p= .115$). Bunların dışında sınıf öğretmenliği öğrencilerinin aktif, sosyal ve bağımsız e-öğrenme stillerinde ise bazı gruplar arasında anlamlı farklılıklar görülmektedir (aktif: $F= 5,68$, $p= .001$; sosyal: $F= 2,76$, $p= .043$; bağımsız: $F= 3,75$, $p= .012$). LSD testi sonuçlarına göre aktif e-öğrenme stilinde 1-3 ve 1-4. sınıflar arasında; sosyal e-öğrenme stiline göre 2-4, 3-4. sınıflar arasında ve bağımsız e-öğrenme stillerine göre de 1-3, 1-4, 2-3. sınıflar arasında anlamlı farklılıklar olduğu görülmektedir.

İnternet kullanım sürelerine göre öğretmen adaylarının e-öğrenme stilleri One Way Anova testi sonuçları Tablo 4’de ifade edilmektedir.

Tablo 4. İnternet kullanım süresine göre e-öğrenme stilleri LSD sonuçları

E-Öğrenme Stilleri	Gruplar	N	Ort.	SS	F	P	Fark
Görsel-İşitsel	1 saatten az	2	27	5,65	,612	.654	
	1-2 saat	21	31,19	3,94			
	3-4 saat	48	30,95	4,36			
	5-6 saat	61	31,21	4,11			
	6 saatten fazla	61	30,75	3,51			
Sözel	1 saatten az	2	25,5	4,94	2,12	.080	
	1-2 saat	21	24,57	3,61			
	3-4 saat	48	23,31	4,11			
	5-6 saat	61	22,81	3,61			
	6 saatten fazla	61	22,08	3,7			
Aktif	1 saatten az	2	22	7,07	2,61	.037	3-4, 3-5
	1-2 saat	21	21,19	3,64			
	3-4 saat	48	19,7	4,28			
	5-6 saat	61	21,59	4,28			
	6 saatten fazla	61	22,31	4,36			
Sosyal	1 saatten az	2	23,5	7,77	1,26	.285	
	1-2 saat	21	21,47	4,42			

	3-4 saat	48	20,31	3,82		
	5-6 saat	61	22	4,34		
	6 saatten fazla	61	21,6	4,24		
	1 saatten az	2	14,5	4,94		
	1-2 saat	21	14	3,47		
Bağımsız	3-4 saat	48	16,06	2,91	1,85	.120
	5-6 saat	61	15,27	2,82		
	6 saatten fazla	61	15,06	3,08		
	1 saatten az	2	11,5	3,53		
	1-2 saat	21	11,47	3,8		
Mantıksal	3-4 saat	48	10,14	2,74	1,34	.255
	5-6 saat	61	9,62	3,15		
	6 saatten fazla	61	10,24	3,58		
	1 saatten az	2	13,5	3,53		
	1-2 saat	21	14,57	2,33		
Sezgisel	3-4 saat	48	13,77	2,61	,85	.495
	5-6 saat	61	13,54	2,46		
	6 saatten fazla	61	14,24	3,17		
	1 saatten az	2	137,5	20,5		
	1-2 saat	21	138,47	11,05		
Toplam Puanlar	3-4 saat	48	134,27	13,54	.417	.796
	5-6 saat	61	136,06	12,43		
	6 saatten fazla	61	136,31	13,6		

Tabloya göre sınıf öğretmenliği öğrencilerinin internet kullanım sürelerine göre e-öğrenme stillerinden görsel-işitsel, sözel, sosyal, bağımsız, mantıksal ve sezgisel e-öğrenme stilleri alt faktörlerinde anlamlı farklılık görülmemektedir (görsel-işitsel: $F= ,612$, $p= .654$; sözel: $F= 2,12$, $p= .080$; sosyal: $F= 1,26$, $p= .285$; bağımsız: $F= 1,85$, $p= .120$; mantıksal: $F= 1,34$, $p= .255$; sezgisel: $F= ,85$, $p= .495$). Ayrıca e-öğrenme stilleri toplam puanlarına bakıldığında da internet kullanım sürelerine göre anlamlı farklılık görülmemektedir (toplam: $F= .417$, $p= .796$). Bunların dışında sınıf öğretmenliği öğrencilerinin internet kullanım süreleri aktif e-öğrenme stilinde ise bazı gruplar arasında anlamlı farklılıklar olduğu görülmektedir (aktif: $F= 2,61$, $p= .037$). LSD testi sonuçlarına göre aktif e-öğrenme stilinde 3-4, 3-5. arasında anlamlı farklılıklar olduğu görülmektedir.

SONUÇ ve TARTIŞMA

Araştırmanın bulgularına göre, cinsiyet esas alındığında sınıf öğretmenliği öğrencilerinin e-öğrenme stillerinin görsel-işitsel, sözel, mantıksal ve sezgisel öğrenme alt boyutlarında anlamlı farklılık bulunamamış olup; aktif (erkek $x=17.62$, kadın $x=22.18$), sosyal (erkek $x=17.78$, kadın $x=22.27$) öğrenme ve toplam puan (erkek $x=130.48$, kadın $x=137.27$) değerlerinde kadın öğretmen adaylarının lehine, bağımsız (erkek $x=17.54$, kadın $x=14.71$) öğrenmede ise erkek öğretmen adaylarının lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Buradan da anlaşılacağı üzere aktif ve sosyal e-öğrenme stillerini kadın öğretmen adayları tercih etmekte ve daha etkili kullanmakta olup; bağımsız e-öğrenme stilini ise erkek öğretmen adayları daha çok tercih etmektedir.

Öğretmen adaylarının internet ile gün içinde geçirdikleri ortalama zamanda ise yine kadın öğretmen adaylarının lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Yani kadın öğretmen adayları ($x=3.94$) erkek öğretmen adaylarından ($x=3.27$) gün içerisinde elektronik ortamlarla daha fazla etkileşime girmektedirler.

Öğretmen adaylarının sınıf düzeylerine göre de görsel-işitsel, sözel, mantıksal ve sezgisel e-öğrenme stilleri ve toplam puan değerlerinde anlamlı farklılık bulunamamıştır. Buna karşın aktif e-öğrenmede 1-3. aynı zamanda 1-4. sınıflar arasında 1. sınıfların lehine; sosyal e-öğrenmede 2-4, 3-4. sınıflar arasında 4. sınıfların lehine ve bağımsız e-öğrenmede de 1-3, 1-4, 2-3. sınıflar arasında 1. ve 2. sınıfların aleyhine anlamlı farklılık bulunmuştur.

Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin internet kullanım sürelerine göre ise e-öğrenme stillerinde görsel-işitsel, sözel, sosyal, bağımsız, mantıksal ve sezgisel e-öğrenme stilleri alt faktörlerinde ve toplam puanlarında anlamlı farklılık bulunamamıştır. Fakat aktif e-öğrenme stilinde ise gün içerisinde 3 ve 4 saat internet kullanan öğrencilerin aleyhine 5-6 saat ve 6 saatten fazla internet kullananlar arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Tüm bu bulgulardan hareketle, kadın öğretmen adaylarının aktif ve sosyal e-öğrenme stillerinde erkeklerden daha etkili olmaları kadınların elektronik ortamlarla (cep telefonu, tablet, bilgisayar) erkeklere nazaran daha fazla zaman geçiriyor olmasından ve fiziksel ortamdaki ziyade öğrenmek ve sosyalleşmek için elektronik ortamları daha çok tercih ediyor olmasından kaynaklanıyor olduğu düşünülebilir. Ayrıca toplumun kadınlar üzerindeki beklentisi ve etkisinden de kaynaklanabilecek sebeplerden ötürü kadınların daha kolay erişim sağladıkları, daha rahat davranabildikleri, üzerlerindeki beklenti ve kontrolü daha az hissettikleri elektronik ortamlarda daha aktif ve daha sosyal olduklarını akla getirmektedir. Erkek öğrenen adaylarının bağımsız e-öğrenme stilinde daha etkili olmasının sebebi ise erkeklerin öğrenme yeteneklerinde kendilerine daha

çok güvendiklerinden, tek başlarına bir işi yapabilme-bitirebilme becerisine sahip olduklarını, ayrıca elektronik ortamlarda etkileşime geçerken de daha çok hedefledikleri içeriğe yöneldikleri, bu süreçte sosyalleşmek ya da daha çok zaman geçirmek gibi bir kaygı yaşamadıklarından kaynaklandığı düşünülebilir.

Öğretmen adaylarının sınıf düzeyleri dikkate alındığında ise aktif e-öğrenme stillerinde 1. sınıfların lehine ortaya çıkan sonucun henüz üniversiteye yeni başlayan öğretmen adaylarının fiziksel ortam içerisinde etkileşime geçeceği yerin ve kişilerin 3. ve 4.sınıflara nazaran daha az olması elektronik ortamlarda daha fazla zaman geçirdiklerini yani aktif kullandıklarını akla getirmektedir. Ayrıca sınıf içerisinde kendi aralarında kurmuş oldukları sosyal medya hesaplarını da arkadaşlarını, fakültesini, şehrin imkanlarını daha iyi tanıyabilmek adına çok aktif kullandıklarını düşündürmektedir. Bunun yanında 4. sınıf öğrencilerinin sosyal e-öğrenme stilini 2 ve 3. sınıflara göre daha etkili kullanması elektronik sosyal ortamları daha çok bilgi paylaşımı, daha çok birbirlerinin profesyonel düşüncelerinden faydalanmak, grup çalışmalarına artık daha yatkın oldukları ve birbirlerinden öğrenmek için kullandıklarının bir göstergesi olarak kabul edilebilir. Tüm bu varsayımlarla beraber daha üst sınıf öğrencilerinin (3 ve 4) daha altı sınıf öğrencilere (1 ve 2) nazaran daha bağımsız e-öğrenme ortamlarını kullanmaları ise, bir önceki bulgunun tersine bir sonuç doğursa da, gerektiğinde üst sınıf öğrencilerinin elektronik ortamlarda kendi işlerini tek başlarına halledebileceklerinin de bir göstergesi olarak kabul edilebilir.

Son olarak, elektronik ortamları (internet) kullanım süreleri hesaba alındığında tüm öğrenciler için dijital ortamda daha az zaman geçirenler daha çok zaman geçirenlere göre fiziksel etkileşime önem verdiği, sanal ortamlardan ziyade gerçek ortamları tercih ettiği, insanlarla doğrudan etkileşime geçmeyi ve dokunmanın, koklamanın, hareket etmenin öğrenmek için daha etkili olduğundan kaynaklandığı düşünülebilir.

Öneriler

Özellikle bir öğretmenin elektronik ortamları ustalıkla kullanıyor ve her tür e-öğrenme stilinde daha başarılı olması beklenen bir gerçektir. Bu sebeple fakültelerde verilen eğitim süresi boyunca öğrencilerin farklı elektronik ortamlarla etkileşime geçip farklı becerilerini (e-öğrenme stillerini) işe koşacak fırsatlar veya görevler verilebilir. Bunun yanında elektronik ortamlarda daha fazla e-öğrenme stilini harekete geçirmek ve varsa eksikliği giderebilmek adına gerek işbirlikli gerek bireysel öğrenme ortamlarında çalışma fırsatı sağlanabilir. Ayrıca öğretmen adaylarına elektronik ortamları sadece bilgiye ulaşmak için değil bilginin paylaşımı, bilginin üretilmesi için de kullanmalarına imkan sağlanabilir.

KAYNAKÇA

- Altıparmak, M., Kurt, İ.D., Kapıdere, M. (2011). **E-Öğrenme ve Uzaktan Eğitimde Açık Kaynak Kodlu Öğrenme Yönetim Sistemleri**. Akademik Bilişim'11 - XIII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri 2 - 4 Şubat 2011 İnönü Üniversitesi, Malatya
- Aslan, Ö. (2006). **Öğrenmenin Yeni Yolu: E-Öğrenme**. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Cilt: 16, Sayı: 2, 121-131
- Büyüköztürk, Ş.; Çakmak, K.E.; Akgün, E.Ö.; Karadeniz, Ş.; Demirel, F. (2010). **Bilimsel Araştırma Yöntemleri**. Ankara: Pegem Yayınları
- Doğan, D., Duman, D., Seferoğlu, S.S. (2011). **E-Öğrenme Ortamlarında Toplumsal Buradalığın Arttırılması için Kullanılabilecek İletişim Araçları**. Akademik Bilişim'11 - XIII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri 2 - 4 Şubat 2011 İnönü Üniversitesi, Malatya
- Duran N., Önal A., Kurtuluş C. (2006). **E-Öğrenme ve Kurumsal Eğitimde Yeni Yaklaşım Öğrenim Yönetim Sistemleri**. Akademik Bilişim 2006 ve BilgiTek IV - Pamukkale Üniversitesi. Denizli.
- Gökdaş, İ.; Kayri, M. (2008). **E-Öğrenme Ve Türkiye Açısından Sorunlar, Çözüm Önerileri**. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2 (2), 1-20
- Gülbahar, Y., Alper, A. (2014). **Elektronik Ortamlar için e-Öğrenme Stilleri Ölçeğinin Geliştirilmesi**. Eğitim ve Bilim Dergisi. Cilt 39, Sayı 171, 421-435
- Horzum, M.B., Yılmaz, K. (2005). **Küreselleşme, Bilgi Teknolojileri ve Üniversite**. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt: 6 Sayı: 10, 103-121
- Işık, M., Yağcı, M. (2011). **E-Öğrenme Teknikleri İle Örgün Eğitimin Desteklenmesi**. 5th International Computer & Instructional Technologies Symposium, 22-24 September 2011, Fırat University, Elazığ- Turkey. <http://web.firat.edu.tr/icits2011/papers/27777.pdf> adresinden 02.11.2017 tarihinde erişim sağlanmıştır.
- İpek, İ., Sözcü, Ö.F. (2013). **Birleştirilmiş E-Öğrenme Tasarımı Modeli ve Hızlı Öğretim Tasarımı Stratejileri**. <http://ab.org.tr/ab13/bildiri/215.pdf> adresinden 02.11.2017 tarihinde erişim sağlanmıştır.

- İşman, A., Hamutoğlu, N.B. (2013). **Sosyal Ağların Eğitim-Öğretim Sürecinde Kullanılması İle İlgili Karma Öğrenme Öğrencilerinin Görüşleri: Sakarya Üniversitesi Örneği**. International Journal of New Trends in Arts, Sports & Science Education, Volume 2, Issue 3, 61-67
- Kılıç Çakmak, E., Çebi, A., Kan, A. (2014). **E-öğrenme Ortamlarına Yönelik “Sosyal Bulunusluk Ölçeği” Geliştirme Çalışması**. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri 14(2), 755-768
- Mutlu, M.E., Dinçer, D.G., Okur, M.R., Şişman, S. (2004). **E-Öğrenme Sistemlerinin Tasarımında Kavram Haritaları, Öğrenme Nesneleri ve Eğitim Yönetim Sistemlerinin Rolü**. http://www.academia.edu/1822702/E-öğrenme_sistemlerinin_tasarımında_kavram_haritaları_öğrenme_nesneleri_ve_eğitim_yönetim_sistemlerinin_rolü adresinden 02.11.2017 tarihinde erişim sağlanmıştır.
- Olpak, Y.Z., Kılıç Çakmak, E. (2009). **E-Öğrenme Ortamları İçin Sosyal Bulunusluk Ölçeğinin Uyarlama Çalışması**. Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi. Haziran 2009. Cilt:V1, Sayı: I, 142-160
- Şahin, F., Çaka, C., Dulkadir Yaman, N., Odabaş, F.H., Kuzu, A. (2016). **Mesleki Gelişim ve Araştırma Toplulukları Bağlamında Bir Model Önerisi**. Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 31, 128-151
- Tokel, S. T., Cevizci, E., Gül, A. (2013). **Üç Boyutlu Sanal Dünyalar: Eğitimciler İçin Yol Haritası**. Akademik Bilişim 2013, Antalya

